

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح تبصره «۵» الحاقی

به ماده واحد قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۹۱»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدای بزرگ بخشای همیشه بخشنده

بنام

تاریخ انتشار:
۱۴۰۱/۹/۲۸

شماره مسلسل: ۱-۱۷۷۳۰
کد موضوعی: ۲۷۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:
اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح تبصره «۵» الحاقی به ماده واحده قانون سرباز قهرمان
- مصوب ۱۳۹۱»

نام دفتر:
مطالعات آموزش و فرهنگ

تهیه و تدوین:
مهدی مرادی

همکار:
علی عبدالاحد

ناظر علمی:
موسی بیات

ویراستار:
پرند فیاضی

صفحه آرا:
سیده فاطمه ابوطالبی

واژه‌های کلیدی:
۱. سرباز قهرمان
۲. بازی‌های المپیک
۳. بازی‌های پارالمپیک
۴. المپیک ناشنوایان
۵. آپارتاید

دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ

فهرست مطالب

۶

چکیده

۷

خلاصه مدیریتی

۹

مقدمه

۱۲

لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان

۱۳

اظهار نظر کارشناسی

۱۶

جمع بندی و پیشنهاد

۱۷

منابع و مأخذ

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح تبصره «۵» الحاقی به ماده واحد قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۹۱»

[چکیده]

لایحه پیشنهادی اصلاح ماده واحد قانون سرباز قهرمان مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ با اصلاحات و الحاقات شامل پیشنهادهایی در ۳ بند است؛ جایگزینی عبارت «قهرمانان اول و دوم مسابقات قهرمانی جهان و نفرات اول بازی‌های آسیایی» به عبارت «نفرات اول تا سوم مسابقات قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی» و عبارت «و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی» به عبارت «و نیز همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پارآسیایی و المپیک ناشنوایان مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» در تبصره «۴» و عبارت «علاوه بر مشمولین تبصره «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی» به عبارت «ورزشکاران مشمول تبصره «۴» این قانون و مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پارآسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصره «۵» و همچنین افزودن یک تبصره به عنوان تبصره «۶» با محتوای «تبصره «۶»- ورزشکاران حاضر در بازی‌های المپیک و پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته‌های ورزشی مذکور در تبصره‌های «۴» و «۵» این قانون که مدافع و مروج ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی بوده و با انجام فعالیت‌های انسان دوستانه با اعمال جدانژادی (آپارتاید) در ورزش مقابله می‌کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می‌شوند».

[خلاصہ مدیریتی]

قانون سرباز قہرمان در راستای حمایت از نحوه انجام خدمت وظیفہ عمومی ورزشکاران ملی پوش در تاریخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ در قالب مادہ واحدہ و با ۴ تبصرہ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد. از سویی بہ موجب این قانون و با انجام اصلاحیہ در مورخ ۱۳۸۰/۰۶/۱۶ مقرر گردید در صدور گذرنامہ برای آنها بہ «اجازہ کتبی ادارہ وظیفہ عمومی» نیازی نباشد.

افزون بر این در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی مصوب نمود کہ قہرمانان بازی های المپیک شامل نفرات اول تا سوم و قہرمانان اول و دوم مسابقات قہرمانی جهان و نفرات اول بازی های آسیایی در رشته های ورزشی تحت پوشش کمیته بین المللی المپیک (IOC) و مقام اول تا سوم مسابقات جام جهانی فوتبال، بسکتبال و والیبال و همچنین یکی از فرزندان قہرمانان پارالمپیک جهانی با معرفی وزارت ورزش و جوانان و موافقت ستاد کل نیروهای مسلح پس از طی دورہ آموزش نظامی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران از انجام خدمت دورہ ضرورت معاف شوند و مقرر شد بہ کلیہ دستگاه های اجرایی موضوع مادہ (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اجازہ دادہ شود، علاوہ بر مشمولین فوق الذکر، مقام های دوم و سوم بازی های آسیایی و مسابقات جهانی را با معرفی وزارت ورزش و جوانان و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوطہ بہ صورت پیمانی جذب و استخدام کنند.

در سال ۱۳۹۸ نیز لایحہ پیشنہادی در خصوص اصلاح این قانون ارائه شد کہ مصوبات کمیسیون مربوطہ عبارت از:
- در تبصرہ «۴» عبارت «قہرمانان اول و دوم مسابقات قہرمانی جهان و نفرات اول بازی های آسیایی» بہ عبارت «نفرات اول تا سوم مسابقات قہرمانی جهان و بازی های آسیایی» اصلاح می شود. همچنین عبارت «و همچنین یکی از فرزندان قہرمانان پارالمپیک جهانی» بہ عبارت «و نیز همسر یا یکی از فرزندان این قہرمانان و همچنین یکی از فرزندان مقام های اول تا سوم بازی های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان مازاد بر حدود تعیین شدہ در مادہ (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» اصلاح می شود.

- در تبصرہ «۵» عبارت «علاوہ بر مشمولین تبصرہ «۴» این قانون، مقام های دوم و سوم بازی های آسیایی و مسابقات جهانی» بہ عبارت «ورزشکاران مشمول تبصرہ «۴» این قانون و مقام های اول تا سوم بازی های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» اصلاح می شود.

- یک تبصرہ بہ عنوان تبصرہ «۶» بہ شرح ذیل الحاق و شماره «تبصرہ «۶» فعلی بہ «۷» اصلاح می شود. «تبصرہ «۶» - ورزشکاران حاضر در مسابقات المپیک، پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته های ورزشی مذکور در تبصرہ های «۴» و «۵» این قانون کہ مدافع و مروج ارزش ها و آرمان های انقلاب اسلامی بودہ و با انجام فعالیت های انسان دوستانہ با اعمال جاذبائی (آپارتاید) در ورزش مقابله می کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می شوند».

با توجه به اینکه عبارت «همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان» شامل همسر و فرزند بانوان قهرمان و مدال آور می‌شود مصداق بارز تبعیض ناروا قلمداد می‌شود و مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است بنابراین پیشنهاد می‌شود که این عبارت حذف شود. همچنین عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» از متن ارائه شده اصلاحی تبصره «۴» به انتهای تبصره «۵» افزوده شود، زیرا تبصره «۴» به موضوع معافیت از خدمت قهرمانان مطروحه می‌پردازد و این عبارت در خصوص موضوع شغلی و استخدامی است و این موضوع در تبصره «۵» این ماده واحده قید شده است.

به نظر می‌رسد جهت استخدام و رفع تنگناهای مربوط با توجه به ظرفیت‌های موجود و مسائل و نیازهای ورزشکاران معلول، قید عبارت «مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصره «۵» کمک حداکثری به این موضوعات نماید. همچنانکه در قانون حمایت از معلولان مصوب ۱۳۹۶، معافیت از خدمت و وظیفه عمومی همسر و یکی از فرزندان افراد معلول (خواه قهرمان باشند یا نباشند) برای توجه بیشتر به نیازمندی‌های این قشر از افراد واقع شده است. بنابراین جایگزینی عبارت «علاوه بر مشمولین تبصره «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی» با عبارت «ورزشکاران مشمول تبصره «۴» این قانون و مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصره «۵» مورد تأیید است و با افزودن عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» به انتهای تبصره «۵» نیز موافقت می‌گردد. در نهایت، متن مندرج در بند «۳» که مرتبط با «تبصره «۶» پیشنهادی» است بدین نحو اصلاح گردد که عبارت «مسابقات المپیک و پارالمپیک» با عبارت «بازی‌های المپیک و پارالمپیک» جایگزین شود.

[مقدمہ]

قانون سرباز قہرمان در راستای حمایت از ورزشکاران تیم‌های ملی در رشته‌های مختلف به‌ویژه در نحوه انجام خدمت و وظیفه در تاریخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ در قالب ماده واحدہ و با ۴ تبصرہ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد. بہ موجب این قانون امکان سپری کردن خدمت مقدس سربازی و ورزشکاران در زمان صلح و پس از طی دورہ آموزش نظامی زیر نظر سازمان تربیت بدنی وقت (وزارت ورزش و جوانان فعلی) و با ہماہنگی ستاد کل نیروہای مسلح در تیم‌های ملی فراہم شد،^۱ از سویی، مشمولان این قانون در صورت اخراج یا حذف از تیم‌های ملی، بقیہ خدمت دورہ ضرورت خود را باید در نیروہای مسلح سپری نمایند^۲ و ہمچنین در صورت نیاز نیروہای مسلح بہ سربازان فوق الذکر جهت شرکت در مسابقات آسیایی یا جهانی مربوط بہ نیروہای مسلح، نامبردگان باید در اختیار ستاد کل نیروہای مسلح قرار گیرند^۳ و مقرر شد کہ آیین نامہ اجرایی موضوع معافیت سربازان قہرمان مشمول این قانون بہ پیشنہاد سازمان تربیت بدنی وقت (وزارت ورزش و جوانان فعلی) و با ہمکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروہای مسلح تہیہ شود و بہ تأیید ستاد کل نیروہای مسلح برسد.^۴ از سوی دیگر، بہ موجب این قانون و با انجام اصلاحیہ ۱۳۸۰/۶/۶، متن «مشمولان این قانون از شمول بند «۲» مادہ (۱۸) قانون گذرنامہ مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰^۵ - و بند «ہ»

۱. متن مادہ واحدہ این قانون مصوب ۶۷۳۱/۲۱/۳۱

۲. تبصرہ «۱» این قانون مصوب ۶۷۳۱/۲۱/۳۱

۳. تبصرہ «۳» این قانون مصوب ۶۷۳۱/۲۱/۳۱

۴. تبصرہ «۴» این قانون مصوب ۶۷۳۱/۲۱/۳۱

۵. قانون گذرنامہ مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰؛ مادہ (۱۸) - برای اشخاص زیر با رعایت شرایط مندرج

در این مادہ گذرنامہ صادر می‌شود:

بند «۲» - مشمولین وظیفہ عمومی با اجازہ کتبی ادارہ وظیفہ عمومی.

ماده (۱۴)^۱ و بند «ط» ماده (۱۶)^۲ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶/۷/۷ - مستثنا هستند» با هدف سهولت شرکت ورزشکاران ملی در مسابقات برون مرزی جایگزین تبصره «۲» ماده واحده قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ - شد و مقرر گردید در صدور گذرنامه برای ایشان به «اجازه کتبی اداره وظیفه عمومی» نیازی نباشد.

همچنین، پس از افتخار آفرینی کاروان ورزشی جمهوری اسلامی ایران در بازی‌های المپیک و پارالمپیک ۲۰۱۲ لندن (تابستان ۱۳۹۱) که به ترتیب موفق به کسب جایگاه دوازدهم و یازدهم این رویدادها شدند، مجلس شورای اسلامی در اقدامی امیدبخش در صدد پشتیبانی و حمایت بیشتر از قهرمانان ملی ورزش برآمد، به گونه‌ای که اولاً تعداد افرادی از ورزشکاران تیم‌های ملی که در رویدادها، بازی‌ها و مسابقات حائز اهمیت برای کشور افتخار آفرینی می‌کنند از انجام خدمت دوره ضرورت معاف شوند و ثانیاً امکان جذب و استخدام این ورزشکاران قهرمان در دستگاه‌های اجرایی فراهم شود.^۳

۱. قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷؛ ماده (۱۴) - سازمان عقیدتی سیاسی، سازمانی است با سلسله مراتب مستقل و متمرکز که مأموریت و وظایف زیر را بر عهده دارد:
بند «ه» - بررسی و ارزیابی پرسنل از لحاظ شایستگی مکتبی جهت انتصابات، ترفیعات و مأموریت‌های خارج از کشور.

۲. قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷؛ ماده (۱۶) - سازمان حفاظت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران سازمانی است با سلسله مراتب مستقل و متمرکز که با هماهنگی وزارت اطلاعات مأموریت و وظایف زیر را انجام می‌دهد:

بند «ط» - بررسی صلاحیت امنیتی پرسنل ارتش و وزارت دفاع و سازمان‌های وابسته به آنها.
۳. (الحاقی ۱۳۹۱/۱۰/۳)؛ تبصره «۴» - قهرمانان بازی‌های المپیک شامل نفرات اول تا سوم و قهرمانان اول و دوم مسابقات قهرمانی جهان و نفرات اول بازی‌های آسیایی در رشته‌های ورزشی تحت پوشش کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) و مقام اول تا سوم مسابقات جام جهانی فوتبال، بسکتبال و والیبال و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی معاف از سربازی با معرفی وزارت ورزش و جوانان و موافقت ستاد کل نیروهای مسلح پس از طی دوره آموزش نظامی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می‌شوند. تبصره «۵» - کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ می‌توانند علاوه بر مشمولین تبصره «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی را با معرفی وزارت ورزش و جوانان و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوطه به صورت پیمانی جذب و استخدام نمایند. تبصره «۶» - آیین‌نامه اجرایی موضوع معافیت سربازان قهرمان مشمول این قانون به پیشنهاد وزارت ورزش و جوانان و با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه می‌شود و به تأیید ستاد کل نیروهای مسلح می‌رسد. آیین‌نامه اجرایی موضوع جذب و استخدام قهرمانان مشمول این قانون نیز به پیشنهاد وزارت ورزش و جوانان و با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود. این آیین‌نامه حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

از این رو، درخشش کاروان ورزشی ایران در بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن و کسب بهترین جایگاه (رتبه ۱۲م) در تاریخ ادوار بازی‌های المپیک از سوی آنها فرصتی شد تا با تصویب مجلس، قهرمانان بازی‌های المپیک شامل نفرات اول تا سوم و قهرمانان اول و دوم مسابقات قهرمانی جهان و نفرات اول بازی‌های آسیایی در رشته‌های ورزشی تحت پوشش کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) و مقام اول تا سوم مسابقات جام جهانی فوتبال، بسکتبال و والیبال و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی با معرفی وزارت ورزش و جوانان و موافقت ستاد کل نیروهای مسلح پس از طی دوره آموزش نظامی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران از انجام خدمت دوره ضرورت معاف شوند. همچنین مقرر شد به کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اجازه داده شود، علاوه بر مشمولین فوق‌الذکر، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی را با معرفی وزارت ورزش و جوانان و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوطه به صورت پیمانی جذب و استخدام نمایند.

[لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان]

ماده واحده

ماده واحده قانون سرباز قهرمان مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱ در تبصره «۴» عبارت «قهرمانان اول و دوم مسابقات قهرمانی جهان و نفرات اول بازی‌های آسیایی» به عبارت «نفرات اول تا سوم مسابقات قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی» اصلاح می‌شود. همچنین عبارت «و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی» به عبارت «و نیز همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنویان مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» اصلاح می‌شود.

۲ در تبصره «۵» عبارت «علاوه بر مشمولین تبصره «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی» به عبارت «ورزشکاران مشمول تبصره «۴» این قانون و مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنویان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» اصلاح می‌شود.

۳ یک تبصره به عنوان تبصره «۶» به شرح ذیل الحاق و شماره «تبصره «۶»» فعلی به «۷» اصلاح می‌شود.

«تبصره «۶» - ورزشکاران حاضر در مسابقات المپیک، پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته‌های ورزشی مذکور در تبصره‌های «۴» و «۵» این قانون که مدافع و مروج ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی بوده و با انجام فعالیت‌های انسان دوستانه با اعمال جدائزادی (آپارتاید) در ورزش مقابله می‌کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تایید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می‌شوند.»

۱. قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰؛ ماده (۱۱) - دولت مکلف است جهت ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد دارای معلولیت تسهیلات ذیل را فراهم نماید:

(الف) پرداخت تسهیلات اعتباری به واحدهای تولیدی، خدماتی، عمرانی، صنفی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی در مقابل اشتغال افراد دارای معلولیت به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می‌گردد.

(ب) پرداخت تسهیلات اعتباری خوداشتغالی (وجوه اداره شده) به افراد دارای معلولیت به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می‌گردد.

(پ) پرداخت تسهیلات اعتباری (وجوه اداره شده) جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی اشتغال‌زا به شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از شصت درصد (۶۰٪) سهام و سرمایه آنها متعلق به افراد دارای معلولیت است.

(ت) اختصاص سی درصد (۳۰٪) از پست‌های سازمانی تلفنچی (اپراتور تلفن) دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی به افراد نابینا و کم‌بینا و افراد دارای معلولیت جسمی، حرکتی.

(ث) اختصاص سی درصد (۳۰٪) از پست‌های سازمانی متصدی دفتری و ماشین‌نویسی دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی به افراد دارای معلولیت جسمی، حرکتی.

تبصره - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی مجازند تا سقف مجوزهای استخدامی سالانه خود، افراد نابینا و ناشنوا و افراد دارای آسیب نخاعی واجد شرایط را با برگزاری آزمون اختصاصی جامعه معلولان به کار گیرند.

[اظهار نظر کارشناسی]

■ رویدادها و مسابقات ورزشی حائز اهمیت در سطح بین‌المللی عبارت از بازی‌های المپیک، مسابقات قهرمانی جهان، جام جهانی، بازی‌های آسیایی و جام ملت‌های آسیا برای ورزشکاران غیر معلول و برای ورزشکاران جانباز و معلول نیز بازی‌های پارالمپیک، بازی‌های پار آسیایی و همچنین المپیک ناشنوایان است. بنابراین کسب مقام اول تا سوم و به اصطلاح روی سکو قرار گرفتن بسیار دشوار و پرزحمت است لذا جایگزینی عبارت «قهرمانان اول و دوم مسابقات قهرمانی جهان و نفرات اول بازی‌های آسیایی» با عبارت «نفرات اول تا سوم مسابقات قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی» به ورزشکاران غیر معلول کمک می‌کند که در این رویدادها و مسابقات ورزشی با انگیزه مضاعفی حضور یابند و با افتخار آفرینی پرچم کشورمان را به اهتزاز در آورند و همچنین در حق نفرات سوم مسابقات قهرمانی جهان رشته‌های مختلف ورزشی و نفرات دوم و سوم بازی‌های آسیایی اجحافی صورت نگیرد. از سوی دیگر غالب کشورهای صاحب‌نام و قدرتمندی که در بازی‌های المپیک و مسابقات قهرمانی جهان افتخار کسب می‌کنند در آسیا قرار دارند پس جایگاه و اهمیت بازی‌های آسیایی که به المپیک آسیایی معروف است فاصله چندان زیادی با بازی‌های المپیک ندارد و کسب افتخار در بازی‌های آسیایی از سوی ورزشکاران ملی پوش کشورمان نیازمند تشویق و حمایتی بیش از گذشته دارد.

■ در بخش دوم بند «۱» ماده واحده پیشنهاد شده است که عبارت «و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی» با عبارت «و نیز همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ جایگزین شود. با توجه به اینکه عبارت «همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان» شامل همسر و فرزند بانوان قهرمان و مدال‌آور می‌شود مصداق بارز تبعیض ناروا قلمداد می‌شود و مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی^۱ است بنابراین پیشنهاد می‌شود که این عبارت حذف گردد. همچنین عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» از متن ارائه شده اصلاحی تبصره «۴» حذف گردد و به انتهای تبصره «۵» افزوده شود، زیرا تبصره «۴» به موضوع معافیت از خدمت قهرمانان مطروحه می‌پردازد و این عبارت در خصوص موضوع شغلی و استخدامی است و این موضوع در تبصره «۵» این ماده واحده قید شده است. لذا پیشنهاد می‌شود که در بند «۱» ماده واحده، عبارت «و همچنین یکی از فرزندان قهرمانان پارالمپیک جهانی» با عبارت «و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های

۱. رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی.

اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان «جایگزین شود».

■ نکته حائز اهمیت دیگر اینکه ورزشکاران ناشنوایان ایران که هر چهار سال یکبار در قالب کاروان ورزشی به بازی‌های المپیک ناشنوایان اعزام می‌شوند و برای کشور افتخار آفرینی می‌کنند هیچ‌رندپایی از حمایت در قانون سرباز قهرمان برای این قشر از قهرمانان افتخار آفرین لحاظ نشده است، این در حالی است که کاروان ورزشی ایران در آخرین دوره بازی‌های المپیک ناشنوایان برزیل ۲۰۲۱ با کسب ۴۰ مدال به مقام سوم دست یافتند.

■ بررسی قانون حمایت از معلولان مصوب سال ۱۳۹۶ و قانون جامع ایثارگران مصوب سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد برای قهرمانان پارالمپیک به‌عنوان معلول یا جانباز امکان‌هایی برای جذب و استخدام فراهم شده است و انتظار این بود که لایحه ارائه شده در پی حمایتی افزون بر وضع موجود برای این قهرمانان جانباز و معلول باشد؛ در حالی که مقید شدن عباراتی چون «بارعایت سایر قوانین و مقررات مربوطه» و «به‌صورت پیمانی» نشان می‌دهد این لایحه گامی رو به جلو برای این قشر تلقی نمی‌شود، به‌ویژه آنکه در قانون سرباز قهرمان، دستگاه‌های اجرایی مکلف به جذب و استخدام مشمولان مربوط نشده‌اند.

■ در قانون حمایت از معلولان مصوب سال ۱۳۹۶، در خصوص جذب و به‌کارگیری معلولان، احکام تکلیفی وضع شده است؛ تکلیف قانونی جهت اختصاص ۳۰ درصد از پست‌های سازمانی متصدی دفتری، ماشین‌نویسی و تلفنچی دستگاه‌های اجرایی و ۳ درصد از مجوزهای استخدامی (رسمی، پیمانی، کارگری) دستگاه‌های دولتی و عمومی از جمله احکام مصوب موجود است؛ اما از یک‌سو شواهد حکایت از عدم تحقق کامل این احکام در غالب دستگاه‌های اجرایی دارد و مصوبه کمیسیون مداخله مؤثری برای حل این مسئله و حمایت از قهرمانان معلول تلقی نمی‌شود، زیرا برای تسهیل و تسریع استخدام قهرمانان پارالمپیک فارغ از عنوان مدال و مقام کسب شده، ظرفیت قانونی موجود و ادبیات حقوقی آن به‌مراتب دارای استحکام بیشتر و بهتر از لایحه پیشنهادی است. به‌عبارتی، لایحه مقرر می‌دارد که دستگاه‌های اجرایی می‌توانند قهرمانان المپیک را استخدام پیمانی نمایند در حالی که به‌موجب قوانین موجود دستگاه مکلف به استخدام قهرمانان المپیک (معلولان) می‌باشند.

۱. قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰؛ ماده (۱۵) - دولت مکلف است حداقل سه درصد (۳٪) از مجوزهای استخدامی (رسمی، پیمانی، کارگری) دستگاه‌های دولتی و عمومی اعم از وزارخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و نهادهای عمومی و انقلابی و دیگر دستگاه‌هایی که از بودجه عمومی کشور استفاده می‌نمایند بجز موارد ذکر شده در بندهای «ت» و «ث» ماده (۱۱) این قانون را به افراد دارای معلولیت واجد شرایط اختصاص دهد.

تبصره «۱» - وزارخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌ها و نهادهای عمومی و انقلابی مکلفند سه درصد (۳٪) از مجوزهای استخدامی خود بجز موارد ذکر شده در بندهای «ت» و «ث» ماده (۱۱) این قانون را به افراد دارای معلولیت اختصاص دهند. سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است نسبت به تخصیص این سهمیه استخدامی برای افراد دارای معلولیت اقدام و بر رعایت آن نظارت نماید.

تبصره «۲» - بالاترین مسئول دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی غیردولتی، شهرداری‌ها و بانک‌ها مکلف به اجرای دقیق مفاد این ماده می‌باشند. متخلفان حسب مورد با حکم مراجع ذی‌صلاح به مجازات تعزیری جزای نقدی درجه پنج تا هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲/۲/۱، انفصال موقت یا دائم از خدمات عمومی، تنزل مقام و یا محرومیت از انتصاب به پست‌های حساس و مدیریتی و یا اخراج از نهاد یا سازمان متبوع محکوم می‌شوند.

■ غالب قہرمانان جانباز و معلول جوان و در سن اشتغال هستند، بنابراین این دسته از ورزشکاران در سن ازدواج و تشکیل خانواده نیز قرار دارند، لذا به نظر می‌رسد جهت استخدام و رفع تنگناهای مربوط با توجه به ظرفیت‌های موجود و مسائل و نیازهای ورزشکاران معلول قید عبارت «مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصره «۵» کمک حداکثری به این موضوعات نماید. همچنان که در قانون حمایت از معلولان، معافیت از خدمت وظیفه عمومی همسر و یکی از فرزندان افراد معلول (خواه قہرمان باشند یا نباشند) برای توجه بیشتر به نیازمندی‌های این قشر از افراد واقع شده است. بنابراین جایگزینی عبارت «علاوہ بر مشمولین تبصرہ «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی» با عبارت «ورزشکاران مشمول تبصرہ «۴» این قانون و مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصرہ «۵» مورد تأیید است و با افزودن عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در مادہ (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب سال ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» به انتهای تبصرہ «۵» موافقت می‌گردد.

■ علاوہ بر پشتیبانی قانونی از قہرمانان دارای عناوین و صاحب مدال و نشان به‌ویژہ قہرمانان بازی‌های المپیک، بازی‌های آسیایی، قہرمانی جهان، بازی‌های پارالمپیک، بازی‌های پار آسیایی، المپیک ناشنوایان و جام جهانی رشته‌های ورزشی فوتبال، والیبال و بسکتبال؛ ضرورت حمایت از قہرمانان ورزشی که از ارزش‌ها و آرمان‌های ملی و انقلابی دفاع می‌کنند و با ترویج روحیہ انسان‌دوستی با اعمال آپار تاید در ورزش مقابله می‌کنند، بیش از پیش احساس می‌شد کہ الحاق یک تبصرہ بہ قانون سرباز قہرمان این نقیصہ را برطرف می‌نماید. بررسی‌های صورت گرفته در چند دہہ اخیر نشان می‌دہد کہ ورزشکاران تراز اول کشورمان در رویدادها و مسابقات ورزشی مهمی چون بازی‌های المپیک، بازی‌های پارالمپیک، مسابقات قہرمانی جهان و جام جهانی رشته‌های مختلف حضور یافته‌اند و با توجہ بہ اعتقادات انسانی و ارزش‌های اسلامی بیان شدہ در دین مبین اسلام از ادامہ روبرویی و رقابت انصراف دادہ‌اند کہ تعداد این ورزشکاران حدود ۳۰ نفر است. بنابراین با الحاق تبصرہ‌ای با متن «ورزشکاران حاضر در بازی‌های المپیک و پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته‌های ورزشی مذکور در تبصرہ‌های «۴» و «۵» این قانون کہ مدافع و مروج ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی بودہ و با انجام فعالیت‌های انسان‌دوستانہ با اعمال جدانژادی (آپار تاید) در ورزش مقابله می‌کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می‌شوند» بہ قانون سرباز قہرمان موافقت می‌گردد.

[جمع‌بندی و پیشنهاد]

به نظر می‌رسد که تصویب لایحه پیشنهادی مداخله مؤثری برای جذب و استخدام قهرمانان جانباز و معلول را فراتر از قوانین موجود برای بخشی از جامعه معلولان کشور و تسهیل شرایط زندگی آنها فراهم نیست. از سویی، نظر به مسائل و مشکلات قهرمانان ملی ورزشی و نیاز به پشتیبانی از قهرمانان ورزشی در آوردگاه‌های بین‌المللی و به‌ویژه قهرمانان جانباز، معلول، ناشنوا و حمایت قانونی از منع آپار تاید و انسان‌دوستی در ورزش و تقویت ارزش‌ها و آرمان‌های ملی و انقلابی از طریق این لایحه دارای ضرورت و اهمیت است. لذا، ضمن موافقت با کلیات لایحه پیشنهادات زیر با رعایت مفاد مندرج در آیین‌نامه داخلی ارائه می‌شود:

۱ در بند «۱» ماده‌واحد پیشنهادی، عبارت «همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان» شامل همسر و فرزند بانوان قهرمان و مدال‌آور می‌شود که مصداق بارز تبعیض ناروا قلمداد می‌شود و مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است، بنابراین پیشنهاد می‌شود که این عبارت حذف گردد. همچنین عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» از متن ارائه شده اصلاحی تبصره «۴» حذف گردد و به انتهای تبصره «۵» این قانون که در بند دوم لایحه پیشنهادی ارائه شده است اضافه گردد، زیرا تبصره «۴» به موضوع معافیت از خدمت قهرمانان مطروحه می‌پردازد و این عبارت در خصوص موضوع شغلی و استخدامی است که در تبصره «۵» بدان پرداخته شده است. لذا متن جایگزین پیشنهاد می‌شود: **«و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های اول تاسوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان»**

۲ در بند «۲» لایحه پیشنهادی عبارت «علاوه بر مشمولین تبصره «۴» این قانون، مقام‌های دوم و سوم بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی» به عبارت «ورزشکاران مشمول تبصره «۴» این قانون و مقام‌های اول تاسوم بازی‌های پارالمپیک و پار آسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ جایگزین شود.

۳ متن مندرج در بند «۳» که مرتبط با «تبصره «۶» پیشنهادی» است بدین نحو اصلاح گردد که عبارت «مسابقات المپیک و پارالمپیک» با عبارت «بازی‌های المپیک و پارالمپیک» جایگزین شود، بنابراین متن بند «۳» بدین صورت اصلاح می‌شود:

«تبصره «۶»- ورزشکاران حاضر در بازی‌های المپیک و پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته‌های ورزشی مذکور در تبصره‌های «۴» و «۵» این قانون که مدافع و مروج ارزش‌ها

و آرمان های انقلاب اسلامی بوده و با انجام فعالیت های انسان دوستانه با اعمال جدانزادی (آپار تاید) در ورزش مقابله می کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می شوند».

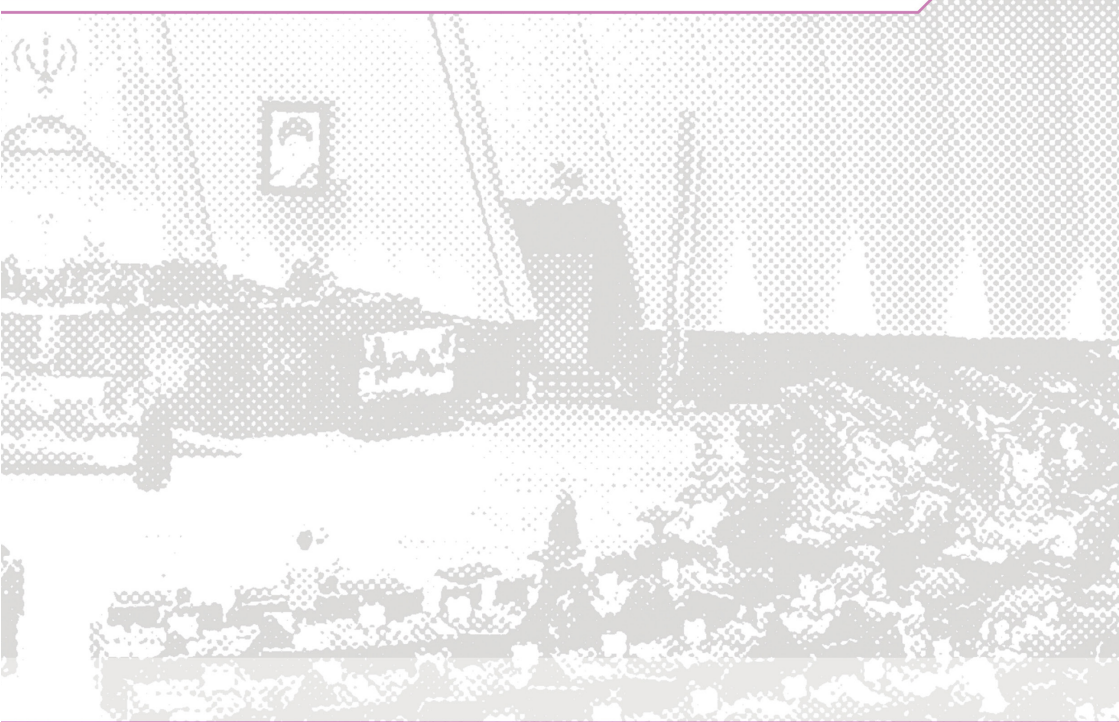
[منابع و مأخذ]

۱. قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۸۶/۰۴/۰۳، ماده (۴۲).
۲. قانون حمایت از معلولان، مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰، ماده (۲۶).
۳. قانون سرباز قهرمان، مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳.
۴. قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان، مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۳.
۵. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی. اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح تبصره «۵» الحاقی به ماده واحده قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۹۱»، شماره مسلسل ۱۷۷۳۰، ۱۴۰۰.

شماره ماده	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون
ماده واحده			

توضیحات	اظهار نظر کارشناسی	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	متن طرح	شماره ماده
	غالب کشورهای صاحب‌نام و قدرتمندی که در بازی‌های المپیک و مسابقات قهرمانی جهان افتخار کسب می‌کنند در آسیا قرار دارند پس جایگاه و اهمیت بازی‌های آسیایی که به المپیک آسیایی معروف است فاصله چندان زیادی با بازی‌های المپیک ندارد و کسب افتخار در بازی‌های آسیایی ازسوی ورزشکاران ملی‌پوش کشورمان نیازمند تشویق و حمایتی بیش از گذشته دارد.				تفرات اول تا سوم مسابقات قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی	بخش اول بند (۱۱)
	در بند (۱۱) ماده‌واحد پیشنهادی، عبارت «همسر یا یکی از فرزندان این قهرمانان» شامل همسر و فرزند بانوان قهرمان و مدال‌آور می‌شود که مصداق بارز تبعیض ناروا قلمداد می‌شود و معایر با بند (۹) اصل سوم قانون اساسی است بنابراین پیشنهاد می‌شود که این عبارت حذف گردد. همچنین عبارت «ماژاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» از متن ارائه شده اصلاحی تبصره (۴) حذف گردد و به انتهای تبصره (۵) افزوده شود.				«و همچنین یکی از فرزندان مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پاراسیایی و المپیک ناشنویان»	بخش دوم بند (۱۱)

توضیحات	اظهار نظر کارشناسی	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	متن طرح	شماره ماده
	«مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پاراسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» در تبصره (۵) کمک حداکثری به این موضوعات نماید. همچنان‌که در قانون حمایت از معلولان، معافیت از خدمت وظیفه عمومی همسر و یکی از فرزندان افراد معلول (خواه قهرمان باشند یا نباشند) برای توجه بیشتر به نیازمندی‌های این قشر از افراد واقع شده است. با توجه به اصلاحات مندرج در بخش دوم بند (۱۱) لایحه باید عبارت «مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰» به عبارت «مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و پاراسیایی و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها» به انتهای تبصره (۵) افزوده شود.				«ورزشکاران مشمول تبصره (۴)» این قانون و مقام‌های اول تا سوم بازی‌های پارالمپیک و المپیک ناشنوایان یا همسر یا یکی از فرزندان آنها مازاد بر حدود تعیین شده در ماده (۱۱) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰	بند (۲)
	متن مندرج در بند (۳) که مرتبط با «تبصره (۶)» پیشنهادی است بدین نحو اصلاح گردد که عبارت «مسابقات المپیک و پارالمپیک» با عبارت «بازی‌های المپیک و پارالمپیک» جایگزین شود.				«تبصره (۶)»: ورزشکاران حاضر در بازی‌های المپیک و پارالمپیک و مسابقات جهانی و جام جهانی رشته‌های ورزشی مذکور در تبصره‌های (۴) و (۵) این قانون که مدافع و مروج ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی بوده و با انجام فعالیت‌های انسان‌دوستانه با اعمال جدائزادی (تایزاید) در ورزش مقابله می‌کنند، با معرفی وزیر ورزش و جوانان و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح مشمول این قانون می‌شوند».	بند (۳)

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: mrc@majles.ir